
KOHNSTAMM
INSTITUUT

Impact van de Landelijke GKA Agenda Taal & Ouders

Bijlagenrapport

CYNTHIA GROFF
ILLA CARRIÓN BRAAKMAN

ANNEMIEK VEEN
ESTHER STRONKHORST

Bijlage 1

Resultaten vragenlijst

Na afloop van het Inspiratiefestival 2024 werd een digitale vragenlijst gestuurd naar de deelnemers, met vragen over hun ervaringen met het festival en andere onderdelen van Taal en Ouders. In deze bijlage volgt een samenvatting van de resultaten.

In totaal reageerden 80 deelnemers op de vragenlijst. Iets meer dan de helft van de respondenten werkte al met de aanpak Thuis in Taal. Tien procent van de respondenten was er nog niet mee bekend.

De resultaten zijn weergegeven in tabellen. De antwoorden op open vragen zijn thematisch geordend. De belangrijkste informatie is onderstreept.

A. OVER DE DEELNEMERS

In Tabel 1 is te zien dat ongeveer een kwart van de respondenten werkzaam is als beleidsadviseur, zestien procent is werkzaam als leerkracht en rond vijftien procent als pedagogisch coach of praktijk coach VE. Vijftien procent van de respondenten werkt als trainer in Thuis in Taal of verzorgde een workshop op het Inspiratiefestival. Voorbeelden van andere functies zijn bibliotheekmedewerker, ouder- en taalconsulent en medewerker VoorleesExpress.

Tabel 1. Overzicht functies van de aanwezigen

	n	%
Pedagogisch medewerker	4	5,0
Pedagogisch coach	7	8,8
Praktijk coach VE	5	6,3
Leerkracht	13	16,3
Schoolleider	3	3,8
Manager kinderopvang	2	2,5
Beleidsadviseur	19	23,8
Trainer Thuis in Taal	8	10,0
Onderzoeker	4	5,0
Ik verzorg een workshop	4	5,0
Anders, namelijk ...	11	13,8
Totaal	80	100,0

In Tabel 2 is te zien dat iets meer dan de helft van de respondenten via Thuis in Taal heeft gehoord van het bestaan van het festival. Ongeveer een derde heeft van het festival gehoord via het eigen netwerk.

Tabel 2. Hoe bent u op de hoogte gekomen van het festival?

	N	%
Via eigen netwerk	29	36,3
Via Thuis in Taal	44	55,0
Via de Gelijke Kansen Alliantie	2	2,5
Via de Hogeschool Rotterdam	1	1,3
Anders	4	5,0
Totaal	80	100,0

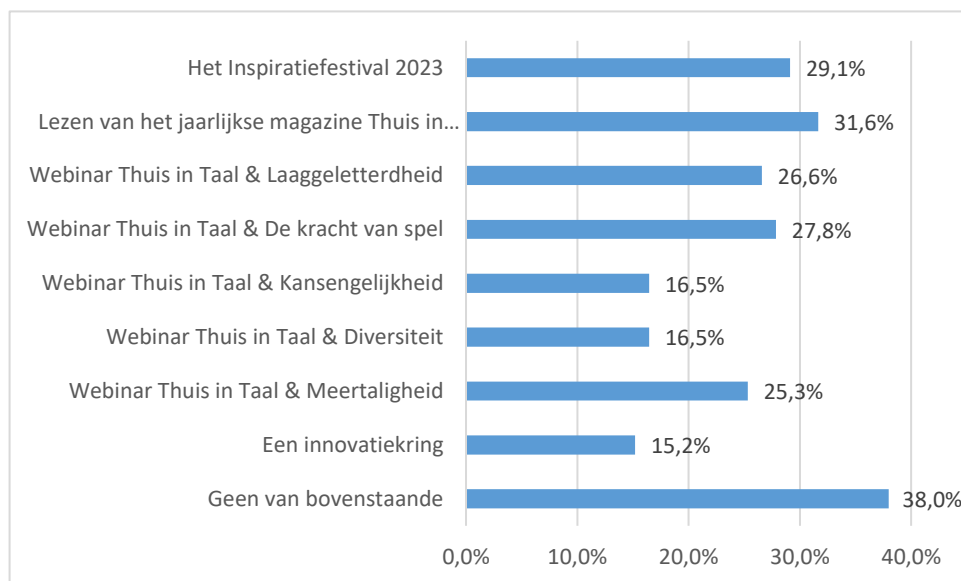
Tabel 3 laat zien dat iets meer dan de helft van de respondenten werkte met de aanpak Thuis in Taal werkte. Tien procent van de respondenten was nog niet bekend met de aanpak. De overige respondenten waren wel bekend met de aanpak, maar werkten er (nog) niet mee.

Tabel 3. Was u al bekend met de aanpak Thuis in Taal?

	n	%
Nee	8	10,1
Ja, maar ik maak er (nog) geen gebruik van	28	35,4
Ja, ik werk met de aanpak Thuis in Taal	43	54,4
Totaal	79	100,0

Voor 38% van de respondenten was het Inspiratiefestival 2024 hun eerste activiteit verzorgd door Taal en Ouders. De rest van de respondenten heeft al eerder deelgenomen aan één van de andere onderdelen (zie Figuur 1), waarover hun mening is gevraagd in de vragenlijst.

Figuur 1 Bij welke activiteiten bent u nog meer aanwezig geweest?

Noot. Multipele respons vraag. n = 79.

B. DEELNEMERS AAN EEN INNOVATIEKRING

Van de tien respondenten die hebben deelgenomen aan een innovatiekring geven er negen aan dat zij nieuwe kennis of inzichten hebben opgedaan over het werken met ouders (zie Tabel 4).

Tabel 4. Heeft u door een innovatiekring nieuwe inzichten of kennis opgedaan over het werken met ouders?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	9	8	1
Nee	1	1	0
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	69	34	35

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

- Dat we er soms teveel vanuit gaan dat wij het als professionals beter weten en ouders als ondergeschikt zien.
- Kennis gebundeld omtrent de verantwoordelijkheden van de verschillende professionals op verschillende lagen.
- Borging: Thuis in Taal heeft geen begin en geen eind het is een continu proces.
- m.n. hoe impact maken.
- Ik heb nieuwe informatie gekregen.
- hier worden concrete activiteiten gedeeld.

Van de tien respondenten die hebben deelgenomen aan een innovatiekring geven er acht aan dat zij door de innovatiekring nieuwe concrete handvatten hebben gekregen voor het werken met ouders (zie Tabel 5).

Tabel 5. Heeft u door deze activiteit concrete handvatten gekregen voor het werken met ouders ?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	8	8	0
Nee	2	1	1
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	69	34	35

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

- Het gaat erom dat je elkaar vanuit gelijkwaardigheid probeert te begrijpen in het belang van de ontwikkeling van het kind.
- klein en aansluiten bij de ouder.
- alle ouders.
- Zeker, maar ik zou graag meer concrete handvatten willen.
- niet anders dan ik al doe

Van de tien respondenten die hebben deelgenomen aan een innovatiekring geven er zes aan dat zij door de innovatiekring anders tegen het werken met ouders kijken dan voorheen (zie Tabel 6).

Tabel 6. Kijkt u door deze activiteit anders aan tegen het werken met ouders dan voorheen?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	6	6	0
Nee	4	3	1
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	69	34	35

De respondenten die aangaven dat zij er anders tegen aan kijken, geven hierover de volgende toelichting:

- Continu herhalen van de basisboodschap om (nieuwe) ouders mee te nemen.
- Ons hbo-wo denken loslaten en afstemmen.

- Minder denken in programma's maar meer in doorlopende lijn.

De respondenten die aangaven dat zij er niet anders tegen aan kijken, geven hierover de volgende toelichting:

- Omdat ik al zoveel heb gedaan binnen Thuis in Taal, kijk er niet anders tegenaan dan daarvoor.
- Ouders zijn voor mij altijd een gelijkwaardige partner. Geweest, je krijgt tijdelijk de mede verantwoordelijkheid voor hun belangrijkste bezit.
- Ik werk al vanuit de aanpak thuis in taal.
- Ik vond het al belangrijk.

C. DEELNEMERS VAN EEN WEBINAR

In Tabel 7 is te zien dat 33 respondenten aangaven te hebben deelgenomen aan de webinars. 31 respondenten gaven aan dat zij nieuwe inzichten of kennis hebben opgedaan over het werken met ouders. Van de 31 respondenten werkten 22 al met Thuis in Taal en negen respondenten nog niet. Twee respondenten die al met Thuis in Taal werkten, gaven aan dat zij geen nieuwe inzichten hebben opgedaan.

Tabel 7. Heeft u door een (of meer) webinar(s) nieuwe inzichten of kennis opgedaan over het werken met ouders?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	31	22	9
Nee	2	2	0
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	46	19	27

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Visie en inspiratie

- Hoe waardevol het is om huisbezoeken te houden en dat je ouders beter kan bereiken via het gezamenlijk doen van activiteiten met hun kind (in plaats van bijeenkomsten alleen met ouders).
- Diversiteit is geen probleem maar een rijkdom
- Om een andere denkstap te nemen, thuis juist mee te nemen naar de groep.
- Kansengelijkheid, het weghalen van blokkades die WIJ opleggen.
- Voeding, inspiratie, ideeën.
- Veel meer richten op wat er komt voor het voorlezen, interactie vanuit de thuisomgeving.
- voorbeeld Brusselleer: de kracht van een integrale aanpak.

Kennis

- Andere/nieuwe ideeën opgedaan.
- Ik was niet bekend met Thuis in Taal en kreeg zo meer inzicht in de werkwijze.
- Heel fijn om andere experts te horen spreken; soms net een nieuwe aanvulling op mijn kennis.
- Veel wist ik al, maar fijn om op deze manier de nieuwste wetenschappelijke inzichten op een toegankelijke manier tot mij te kunnen nemen.
- Zelf aan het verdiepen in meertaligheid.

Praktisch

- Ik heb handvatten gekregen hoe ik ouders kan steunen in het gebruik van hun thuistaal thuis en in onze opvang door bij gesprekken gebruik te maken van een tolk en het aanschaffen van boekjes in de thuistaal van de kinderen.
- De kracht van spel maakte weer bewust hoe je als volwassene spel voor een kind kan beperken of juist kan verrijken.

- Dat muziek ook een mooie vorm is van taal verbinding met kinderen en ouders.
- Taalstimulering in de interactie tussen ouders en kind op meerdere manier ingezet kan worden, maar een leeswandeling dat was voor mij echt nieuw. Zeker erg interessant om dit in de kinderopvang in te zetten.

Intercollegiaal

- Ervaringen kunnen uitwisselen.
- Als trainer Thuis in Taal gebruik ik de kennis en inzichten die ik opdoe in de webinars in het begeleiden van de leerkrachten en pedagogisch medewerkers.

De respondenten die aangaven geen nieuwe inzichten te hebben verkregen, gaven hierover de volgende toelichting:

- Wel inspirerend, maar ik ben vrij goed op de hoogte, gebruik m.n. om te kijken of ik ze kan doorzetten in mijn netwerk
- Meer verplaatsen in de ouder. Het niet willen of niet kunnen is echt iets anders.

In Tabel 8 is te zien dat 27 respondenten aangaven dat zij door de webinars concrete handvatten hebben gekregen voor het werken met ouders. Van de 27 respondenten werkten 18 al met Thuis in Taal en negen respondenten nog niet. Zes respondenten die al met thuis in taal werkten, gaven aan dat zij geen concrete handvatten hebben opgedaan.

Tabel 8. Heeft u door deze activiteit concrete handvatten gekregen voor het werken met ouders?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	27	18	9
Nee	6	6	0
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	46	19	27

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Thuis in Taal basics

- Vaste inloop voor ouders bij start van de ochtend, waarin ouders en kinderen samen spelen en samen lezen.
- Toolkit, wo checklist thuisomgeving.
- Werkvormen.
- De 7 stappen.
- Kiezen voor een individuele aanpak bij ouders. Deze leren kennen en volhouden als het de eerste keer nog niet gelukt is om ze te betrekken.

Praktische handvatten

- Er zijn zeker tips en tricks geweest dat wij direct konden toepassen m.b.t. meertaligheid.
- Zingen met de kleuters in andere talen.
- Tips en tops wat je in kunt zetten, wat we veelal doen in de kinderopvang, maar net dat ene onderdeel zoals een leeswandeling wat meer handvatten biedt.
- Stellingen over meertaligheid, de taalwandeling.
- Ik heb mede door de literatuur vanuit het boek Thuis in Taal een handleiding geschreven voor het organiseren en uitvoeren van ouderbijeenkomsten.

Eenvoudig maken

- Het zit 'm soms in heel eenvoudige dingen (ouders vragen een activiteit in hun eigen taal in de groep te geven, bij de foto's van groepsbegeleiders en kinderen vlaggetjes plakken welke talen zij spreken/ verstaan enz.).

Visie

- Anders kijken naar de activiteiten.
- Ik kan nu geen specifiek voorbeeld bedenken, maar vanuit de webinars is het belang van het samenwerken met ouders voor

mij nog groter geworden en dat breng ik steeds over aan de mensen met wie ik werk.

Nog meer nodig in de visieomslag

- Tijdens deelsessie 1 merkten een trainer en ik dat er door deelnemers vaak wordt gedacht vanuit het principe 'activiteiten met ouders' in plaats van 'ouder-kind-activiteiten'. Het ging vaak over het bieden van talige activiteiten in aanwezigheid van ouders, maar nog niet altijd over activiteiten waarin sociale interactie centraal staat.

Een respondent die aangaf geen concrete handvatten te hebben opgedaan, licht dit als volgt toe:

- Ik kijk niet echt met die 'bril' om dat ik vanuit een andere 'rol' (indirect) met ouders te maken heb.

In Tabel 9 is te zien dat 18 respondenten aangaven dat zij door de webinars anders aankijken tegen het werken met ouders dan voorheen. Van de 18 respondenten werkten 13 al met Thuis in Taal en vijf respondenten nog niet. Elf respondenten die al met Thuis in Taal werkten en vier respondenten die dit nog niet deden, gaven aan dat zij niet anders tegen het werken met ouders aankeken dan voorheen.

Tabel 9. Kijkt u door deze activiteit anders aan tegen het werken met ouders dan voorheen?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	18	13	5
Nee	15	11	4
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	46	19	27

De respondenten die aangaven dat zij anders tegen het werken met ouders aankijken dan voorheen, gaven de volgende toelichting:

- Hoe wezenlijk dit is.
- Ben gemotiveerd om dit in te zetten.
- Zeker het belang van een kleine stap van de professional kan een enorme impact hebben op het kind.
- Meer kijken vanuit wat ze wel zelf kunnen en weten
- Zie vorige antwoord: Ik kan nu geen specifiek voorbeeld bedenken, maar vanuit de webinars is het belang van het samenwerken met ouders voor mij nog groter geworden en dat breng ik steeds over aan de mensen met wie ik werk.
- Dat thema gerichte activiteiten te hoog gegrepen zijn, maar doen alsof activiteiten die ze alledaags doen meer aansluiten.
- Ook al werk ik zelf met de aanpak, door zulke activiteiten/bijeenkomsten verruim je je horizon telkens weer.
- niet echt anders, maar ben me bewust van het belang van de integrale aanpak (zie hierboven). Merk zelf in de praktijk dat we de dingen vaak los van elkaar aanvliegen (partner die de taallessen geeft, oudercoördinator vanuit school, iemand die coördinatie Rijke Schooldag doet, verbinder vanuit kinderopvang voor peuter-kleuter gedeelte, programma Kansrijke Start / VE --> komt ook door de verschillende subsidiestromen maar die versnipperdheid maakt het in de praktijk log en daar liggen nog kansen).

De respondenten die aangaven dat zij niet anders tegen het werken met ouders aankijken dan voorheen, gaven de volgende toelichting:

- Meer een bevestiging.
- Denk dat we al echt op de goede weg zijn.
- Mijn basisvisie en -houding mbt ouders worden door deze activiteiten vooral bekrachtigd.
- Ik was al overtuigd van het grote belang.
- Ik vond het altijd al belangrijk om naast ouders te staan, betrokken bij ouders en de thuissituatie te zijn, ouders als regiehouder te zien.

- Ik heb ouders gelukkig altijd al als gelijkwaardige partner in de opvoeding gezien.
- Dat we ouders in de kinderopvang mee moeten nemen in de ontwikkeling van de kinderen en wat belangrijk is voor de taal/spraak ontwikkeling is niet iets nieuws. Leuk om ervaringen uit te wisselen met andere organisaties, daar kan je weer tips en tops uit halen. Maar ook zeker heb ik tips en tops kunnen geven vanuit de kinderopvang.
- We zijn al lang op weg met Thuis en Taal, dus we zijn al ondergedompeld in de noodzaak hiervan.

D. LEZERS VAN HET MAGAZINE

In Tabel 10 is te zien dat 22 respondenten aangaven dat zij het jaarlijkse magazine hebben bekeken en/of gelezen. 15 respondenten gaven aan dat zij nieuwe inzichten of kennis hebben opgedaan over het werken met ouders. Van de 15 respondenten werkten 13 al met Thuis in Taal en twee respondenten nog niet. Zes respondenten die al met Thuis in Taal werkten en 1 respondent die dit nog niet deed, gaven aan dat zij geen nieuwe inzichten of kennis hebben opgedaan.

Tabel 10. Heeft u door het jaarlijkse magazine Thuis in Taal nieuwe inzichten of kennis opgedaan over het werken met ouders?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	15	13	2
Nee	7	6	1
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	57	24	33

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Wel iets nieuws

- Kennis uit onderzoek: wat effectief is.
- Leuke initiatieven en good practise.

- De schoolaanpak in combinatie met de thuisaanpak.
- Anders kijken geeft andere kennis.

Wel nuttig en in gebruik

- Al van alles op de hoogte, frist kennis wel weer op.
- Ik loop al lang mee met Martine en haar onderzoek. Dus de informatie is niet nieuw. Inspiratie levert het wel op, evenals het opfrissen van mijn kennis.
- Het magazine is wat mij betreft een compacte weergave van wat we willen bereiken met de Aanpak Thuis in Taal. In leerkringen en leerteams pak ik het magazine er regelmatig bij om leerkrachten en pedagogisch medewerkers te laten zien op welke manier zij het samenwerken met ouders kunnen vormgeven.

Anders

- Hier zou ik meer aandacht aan moeten besteden!
- Als onderzoeksmedewerker ligt mijn focus daar niet.

In Tabel 11 is te zien dat 15 respondenten aangaven dat zij door het magazine concrete handvatten hebben gekregen voor het werken met ouders. Van de 15 respondenten werkten 13 al met Thuis in Taal en 2 respondenten nog niet. 6 respondenten die al met Thuis in Taal werkten en 1 respondent die dit nog niet deed, gaven aan dat zij geen concrete handvatten hebben opgedaan.

Tabel 11. Heeft u door deze activiteit concrete handvatten gekregen voor het werken met ouders?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	15	13	2
Nee	7	6	1
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	57	24	33

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Voorbeelden concrete handvatten

- Hanteren van de 7 stappen..
- Nieuwe ideeën voor inloop in de klas.
- In het magazine staan praktische voorbeelden en handige lijstjes die concreet toe te passen zijn in de praktijk.
- vb Het dilemma-spel: goed handvat om met professionals het gesprek aan te gaan over samenwerken met ouders.

Onderdeel van een veranderproces

- We overwegen weer huisbezoeken te stimuleren.
- Het co-creëren van doe-alsof activiteiten met professionals is niet vanzelfsprekend. Het gesprek hierover aangaan is al een begin van een bewustwordingsproces voor professionals die weinig met de aanpak hebben gewerkt.

Anders

- nog niet kunnen toepassen.
- nvt ik werk niet meer direct met ouders.

In Tabel 12 is te zien dat 11 respondenten aangaven dat zij door het magazine anders tegen het werken met ouders dan voorheen aankijken. Van de 11 respondenten werkten 10 al met Thuis in Taal en 1 respondent nog niet. Negen respondenten die al met Thuis in Taal werkten en twee respondenten die dit nog niet deden, gaven aan dat zij door het magazine niet anders tegen het werken met ouders aankijken.

Tabel 12. Kijkt u door deze activiteit anders aan tegen het werken met ouders dan voorheen?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	11	10	1
Nee	11	9	2
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	57	24	33

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

- Automatische en vanzelfsprekendheid wordt minder bij mij.
- Alleen een huisbezoek en gezellig praten is niet het doel een ouder-kind-activiteit tijdens het huisbezoek. Samen plezier maken met kind en ouder.
- Er is een verschil tussen ouderbetrokkenheid & partnerschap met ouders. Er kan voor luisteraars een verschil zijn tussen 'taalrijke activiteiten met ouders' en 'activiteiten waarbij interactie centraal staat'.
- Het heeft mijn blik op het werken met ouders niet veranderd, maar bevestigd.
- Zelf werk ik niet met ouders, maar door Thuis in Taal is mij veel duidelijker geworden hoe ouders ondersteund kunnen worden.

E. DEELNEMERS AAN HET INSPIRATIEFESTIVAL

In Tabel 13 is te zien dat 43 respondenten aangaven dat zij aanwezig zijn geweest bij het Inspiratiefestival 2023 en/of 2024. 36 respondenten gaven aan dat zij tijdens het Inspiratiefestival nieuwe inzichten of kennis hebben opgedaan over het werken met ouders. Van de 36 respondenten werkten 20 al met Thuis in Taal en 16 respondenten nog niet. Vijf respondenten die al met Thuis in Taal werkten en twee respondenten die dit nog niet deden, gaven aan dat zij geen nieuwe inzichten of kennis hebben opgedaan tijdens het Inspiratiefestival.

Tabel 13. Heeft u door het Inspiratiefestival 2023 en/of 2024 nieuwe inzichten of kennis opgedaan over het werken met ouders?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	36	20	16
Nee	7	5	2
Geen antwoord*/Niet aanwezig geweest bij activiteit	36	18	18

** Hoewel alle respondenten van de vragenlijst aan het Inspiratiefestival 2024 hebben deelgenomen, hebben niet alle respondenten deze doorverwijzing aangekruist in de vragenlijst. Hierdoor hebben niet alle respondenten deze en de volgende vragen onder deel E ingevuld.*

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Netwerken en inspiratie van elkaar

- De grote groep mensen vanuit verschillende hoeken van het land en het werkveld die dit thema omarmen, het enthousiasme, de visieomslag.
- De ervaringen van de verschillende deelnemers gaven mij inzicht.
- Al zo bekend met de materie. Werkvorm in de workshop 'een andere cultuur? Andere spelregels' had ik al eens gedaan. Heel veel genetwerkt en fijne ontmoetingen gehad.
- Het geeft weer frisse energie en motivatie!
- Tal van linken met de bibliotheeksector (waar ik werkzaam ben).

Over onderzoekskennis

- Goed om te weten dat er al zoveel onderzoek is gedaan naar meertaligheid en dat er inmiddels ook bekend is wat werkt.

Over samenwerking met ouders

- Vooral de urgentie van het samenwerken. Ouders als ambassadeur en ouders meer groepsgewijs ook zonder kinderen bij elkaar brengen.
- Hoe ouders de activiteiten ervaren, dat als ouders ook daadwerkelijk iets met de kinderen doen, ze meer betrokken raken. De kinderen de ouders begeleiden en niet alleen de PM aan het woord is.
- Vooral de ouders en de thuistaal respecteren. Hierdoor worden ze echt gezien en gehoord, zo wordt er al een tijd gewerkt in de kinderopvang.

Over specifieke sessies

- De deelsessie.
- Mooie workshops waar je echt iets mee kan.
- Concrete voorbeelden gezien.

- De leeswandeling.
- Interessant om ouders erop te wijzen dat taal in een korte wandeling veel te bieden heeft.
- Nieuwe kennis/inzicht over hoe het is om een culturele minderheid te zijn en daarbij ook niet de taal van de culturele meerderheid te beheersen.
- Inkijk gekregen hoe het is om in een andere cultuur terecht te komen.
- Cultuurverschillen doen er toe.
- Nieuwe inzichten over taalongelijkheid. Het is goed om je daar bewust van te zijn.
- Vorig jaar de lezing gevolgd over kwaliteit van vve. Was erg interessant en dat heb ik meegenomen in met benadering naar KDV en PZ locaties waar ik mee werk. Dit jaar heb ik een leuke workshop gevolgd over muziek en zang.

Inzichten over de uitvoering

- Dat het gaat om kleine stapjes en niet gelijk groots en meeslepend hoeft te zijn.
- Hoe belangrijk het is continuïteit in het contact met ouders te waarborgen, een lange adem geeft resultaat.
- Er zijn grote verschillen tussen kinderopvang en onderwijs. We moeten daarin meer samen optrekken en van elkaar (willen) leren.

Vervolgstappen

- Wij willen o.a. boekjes gaan aanschaffen in thuistalen voor op de groep en nieuwsbrieven e.d. vertalen.
- Door de leuke workshop zelf te doen met onze vve-leerlingen
- We misschien toch weer huisbezoeken moeten gaan inplannen.

Anders

- Als onderzoeksmedewerker lag mijn focus daar niet.
- Veel is al bekend, wel weer bevestiging.

In Tabel 14 is te zien dat 35 respondenten aangaven dat zij door het Inspiratiefestival concrete handvatten hebben gekregen voor het werken met ouders. Van de 35 respondenten werkten 20 al met Thuis in Taal en 15 respondenten nog niet. Vijf respondenten die al met Thuis in Taal werkten en drie respondenten die dit nog niet deden, gaven aan dat zij door het inspiratiefestival geen concrete handvatten hebben gekregen.

Tabel 14. Heeft u door deze activiteit concrete handvatten gekregen voor het werken met ouders?

	Totaal	Werkte met Thuis in Taal	Werkte (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	35	20	15
Nee	8	5	3
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	36	18	18

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Praktische handvatten in het algemeen

- Tips en trucs, aanwijzingen voor klare taal.
- Toelichting tijdens de deelsessie.
- Veel concrete tips gekregen.
- Meerdere ideeën.

Praktisch voor samenwerking met ouders

- Activiteiten pas organiseren nadat je de ouders goed hebt leren kennen/ band hebt opgebouwd. Aansluiten bij ouders.
- Dat er tijdens ouder- kind-activiteiten door iedereen hetzelfde gedaan wordt waarbij de professional voordoet hoe je iets kan doen, de ouders daarvan kunnen leren en ook bij elkaar 'af kunnen kijken'.
- We hebben concrete voorbeelden bedacht voor ouder activiteiten en kregen hiervan een format, wat erg bruikbaar was.

Laagdrempelig

- klein houden... Lappa boeken, activiteiten in Brussel...
- Ook ouders kunnen laagdrempelig op elke plek op elk moment een taalactiviteit met hun kind doen. Het hoeft niet ingewikkeld te zijn.

Concrete stappen

- Doe-alsof-spel in combinatie met Stap 1 van de aanpak.
- Voorleesboeken aanschaffen waarin alle kinderen zich kunnen herkennen.
- Naar buiten met ouders en kinderen!

Leeswandeling

- Leeswandeling is echt een concrete toepasbare activiteit.
- Workshop leeswandeling.
- De leeswandeling is wel een goed voorbeeld van wat we nog niet doen in de kinderopvang. Dus dat is een goede concrete handvat waarmee we aan de slag kunnen.
- Zelf concreet bezig geweest. Plan om wellicht zelf wandeling met ouders te maken.

Bewustwording

- Meer begrip voor hun situatie.
- Door zelf te ervaren hoe het is als je ergens de regels en gebruiken niet van snapt, kan ik me nog beter inleven in ouders en kinderen voor wie dat geldt.
- Er is nu nog meer bewustwording van hoe belangrijk de thuistaal is en hoe belangrijk het is om dit te stimuleren.

Van elkaar leren

- Door met elkaar in gesprek te gaan in de deelsessies hoor je direct nieuwe ideeën waarvan ik denk dat zou ik ook wel kunnen gebruiken op onze locaties.

Eén respondent gaf aan in zijn of haar functie niet direct te maken te hebben met ouders.

In Tabel 15 is te zien dat 13 respondenten aangaven dat zij door het Inspiratiefestival anders aankijken tegen het werken met ouders dan voorheen. Van de 13 respondenten werkten zes al met Thuis in Taal en zeven respondenten nog niet. Negentien respondenten die al met Thuis in Taal werkten en tien respondenten die dit nog niet deden, gaven aan dat zij door het Inspiratiefestival niet anders tegen het werken met ouders zijn gaan kijken dan voorheen.

Tabel 15. Kijkt u door deze activiteit anders aan tegen het werken met ouders dan voorheen?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
Ja	13	6	7
Nee	29	19	10
Geen antwoord/Niet aanwezig geweest bij activiteit	36	18	18

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Simpel en klein

- Het kan simpel ingezet worden
- Volhouden, de kleine verhalen vangen, het gaat niet om de aantallen ouders/scholen etc. maar om de impact bij mensen.

Anders zien

- Dat wij de lat wellicht te hoog leggen voor meertalige ouders.
- Er werd een mooi voorbeeld gegeven over hoe het voor ons zou zijn om in het buitenland te gaan wonen en als er dan van je verwacht zou worden dat je die taal (gelijk) zou spreken en nieuwsbrieven in die taal zou krijgen etc.

Concreet doorgaan

- Ja en Nee, we betrekken ouders al veel bij de activiteiten, nu

kan ik nog meer op de ouderbetrokkenheid coachen waarbij er verschillende uitjes op de manier van leeswandeling ingezet kan worden.

- Ik ben me wel nóg meer bewust van de kracht van voorbootsen en nabootsen, niet alleen voor de kinderen maar ook voor de ouders.

Bevestiging en verdieping

- Ik ben niet nieuw in het werken met meertalige ouders en weet hier ook wat van hierdoor kijk ik niet anders tegen het werken met ouders aan door een activiteit aan te passen.
- Niet anders, het was een verdieping van wat ik al wist.
- Ik was al overtuigd van de (meer)waarde in het leerproces van ouders en dat is bevestigd.
- Maar ben wel weer extra geïnspireerd en gemotiveerd door het horen van zulke fantastische resultaten mede door de aanpak Thuis in Taal.
- Ik kende de meerwaarde van meertaligheid.
- Ik werk al lang in de peuteropvang en ken de doelgroep goed
- Ik was al bekend met de aanpak van Thuis in Taal.
- Altijd al bewust mee bezig.

Deelnemers van het Inspiratiefestival waren ook de volgende gevraagd:

Wat is, na dit Inspiratiefestival (2024), uw volgende stap als het gaat om het werken met ouders?

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Meer contact met ouders

- Huisbezoek.
- Ouders nog meer betrekken bij de activiteiten, vaker uitnodigen.
- Meer ouder kind activiteiten organiseren.
- Toch vaker ouders uitnodigen.

- Het laagdrempelig maken van ouder activiteiten, wekelijks toepassen en meer doen alsof spel toepassen.
- Meer contact zoeken via het kind.

Ambassadeurs

- Ambassadeurs inzetten.
- Met leerkrachten in gesprek over welke ouders ambassadeurs kunnen zijn voor de OKA.
- Ouders inzetten als ambassadeurs.
- Ambassadeurs creëren onder 'lastige' groepen ouders, zodat zij elkaar motiveren.

Meer ruimte creëren voor meertaligheid

- Afspraken maken wanneer kinderen hun thuistaal mogen inzetten.
- Ouders laten beseffen dat om de thuisomgeving zo taalrijk mogelijk te maken zij in hun moedertaal moeten praten, dat juist dit goed is en het beste is voor de taalontwikkeling en welzijn van ouders en kind.
- Ouders betrekken bij het vieren van alle moedertalen.
- Ervoor zorgen dat onze welkomstbrief in meerdere talen beschikbaar is.
- Boekjes in thuistalen aanschaffen en brieven vertalen.

Meer ruimte creëren voor verschillende culturen

- Cultuursensitief werken op de agenda zetten.
- Meer inzicht krijgen in cultuurverschil en hier op een goede manier mee omgaan/aansluiten.
- Het festival heeft mij inzicht gegeven in cultuur verschillen. Aangezien ik vooral werk in... heb ik vaak te maken met anderstalige ouders. Ik ga met mijn collega's bespreken hoe we het contact met en het aanbod richting deze ouders kunnen versterken en verbeteren.

Bewustwording/inspiratie/kennis doorgeven

- Nog meer professionals enthousiast maken voor de aanpak!

- Het bewustzijn van nog meer mensen prikkelen...
- We zijn bezig meer mensen in het werkveld... hierbij te betrekken en het vuurtje aan te steken of aan te wakkeren.
- Vooral het inspireren van pm'ers.
- Aan de slag met pm'ers van de groep.
- De ervaring die ik heb opgedaan meenemen in het trainen van leerkrachten en pedagogisch medewerkers.
- Opgedane kennis delen met collega's en andere partners in het netwerk jonge kind.
- Mijn opgedane kennis delen met collega's en kijken wat onze mogelijkheden zijn.
- Verder netwerken met collega's.
- Ondersteuning van een nieuwe brugfunctionaris op een basisschool.

Praktische activiteit inzetten

- Activiteiten waarbij ouders verwonderd raken door het buiten zijn in de natuur zodat zij na deze ervaring anders met hun kind buiten op pad gaan.
- Leeswandeling introduceren bij de medewerkers en dit tot een maandelijks uitje stimuleren.
- Misschien nodig ik de ouders wel uit voor een leeswandeling.

Stappen maken op organisatie en beleidsniveau

- Onderzoeken hoe we dit ik de kinderopvang nog meer kunnen integreren.
- Nadenken of we als gemeente voor deze aanpak kiezen.
- Wij gaan verder met het implementeren van Thuis in Taal binnen onze organisatie.
- Verder met de aanpak in onze stad, nog meer verbinden met partners en ouders in groepjes samenbrengen.
- Borgen, kleine stapjes nemen en waarderen, naast contacteren ook contracteren (uitspreken van verwachtingen).
- Eerste kleine stappen zetten op één van onze locaties waar een traject taallessen voor ouders ism kinderopvang loopt. We zijn al bezig om die twee dingen meer te verbinden in de vorm van ouder-

- kind-activiteiten, maar de aanbieder van het taaltraject... is dat niet gewend dus kost tijd om verandering van denken in gang te zetten
- Kijken welke rol we als bibliotheek kunnen hebben binnen Thuis in Taal.
 - Groep3: nu 1 x per maand. Wens vaker. Realiteit: tijdgebrek.
 - Wij gaan binnen de organisatie waar ik werk... werken met Thuis in Taal... Daar wil ik de pedagogisch medewerkers bij ondersteunen.

Verder/door gaan met Thuis in Taal

- Het project Thuis in Taal verder ontwikkelen op de groepen.
- Zorgen voor een goede start, beginsituatie van ouders en kinderen in kaart brengen.
- Blijven inzetten op sterktes van ouders, interesses van kinderen taal/geletterdheid als voornaamste strategie in gelijke kansenbeleid.
- Doorgaan op de ingeslagen weg.
- Doorgaan met de implementatie van Thuis in taal.
- Doorgaan met Thuis in Taal en kijken waar extra mogelijkheden liggen.
- Als zzp'er geef ik Nederlandse les aan kinderen en jongeren, hierbij werk ik al nou samen met de ouders.

Doorgaan met een nieuwe houding / verder onderzoeken

- Een nieuwsgierige, onderzoekende houding inzetten voor mijn eigen leerproces maar ook voor het verder implementeren van de aanpak.
- Het borgen, focussen op de feestjes, natuurlijke nieuwsgierigheid
- Verplaatsen in de ouder (en het kind en de professional) om te kijken wat de behoeften zijn, daarbij hen ook uit te nodigen om eigenaar te worden van de veranderprocessen.
- Op zoek naar nieuwe manieren om ouders laagdrempelig te betrekken bij de taalontwikkeling van hun kind.

Wat zou u willen overdragen aan collega's?

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Inspiratie

- De inspiratie vanuit de workshop.
- Ik zou hun graag inspireren door alles wat ik gehoord heb.
- Gezamenlijke mindset, werkplezier.

Meerwaarde Thuis in Taal

- Dat werken met Thuis in Taal een grote meerwaarde heeft, belang ervan overdragen.
- Dat onze peutergroepen moeten aansluiten bij Thuis in taal.
- De noodzakelijkheid van het werken middels Thuis in Taal.

Visie voor samenwerking met ouders

- Het belang van samenwerken met ouders.
- Elk gezin, al is het er maar één, telt. Dus als we daar het verschil kunnen maken is het al de moeite waard.
- Als professional kan je een verschil maken voor kinderen: door ECHT samen te werken met ouders aan taal!
- Dat het thuis zijn in taal, die van jezelf, die van ouders en hun kinderen een beginpunt is om samen te werken aan hoe je dat kunt benutten in de taalontwikkeling van het kind. Hoe je verschillen, kansen en belemmeringen samen oppakt en benut.
- Die boodschap, plus het feit dat verandering nooit op 1 persoon gericht kan zijn, maar juist ook op de leerkracht, op de ouders, zij moeten mee veranderen, anders ontstaat er een gat.
- Niet te omschrijven in een korte toelichting, ik kan weer veel voorbeelden noemen en mensen enthousiasmeren en ook breder kijken welke stappen er kunnen worden genomen.

Belangrijk en laagdrempelig

- Hoe belangrijk het contact met ouders is.
- Waarom de interactie en de ouderbetrokkenheid zo belangrijk is en dat je op een makkelijke manier dit kan stimuleren.
- Belang van de gelijkwaardige relatie en de kleine stappen

- Dat het makkelijker is kan dan men denkt.
- Begin klein en denk vanuit de ouders.
- Dat het om kleine stapjes gaat en hoe belangrijk het is om niet alleen ouders te betrekken bij de peuterspeelzaal maar ook zelf betrokken te zijn bij de ouders en thuissituatie.

Houding naar anderen

- Denken vanuit verschillende perspectieven (verplaatsingsopdracht in workshop 7).
- Verplaatsen in kind, ouder en professional, en verspreiden.
- Probeer je in te leven in hun situatie.
- Dat het belangrijk is om de achtergrond van ouders te weten, om hierbij aan te sluiten.
- Natuurlijke nieuwsgierigheid, oprechte interesse. OMA thuis laten.

Houding naar cultuurverschillen

- Wees sensitief op culturele verschillen zonder oordeel.
- De inzichten die ik tijdens mijn deelsessie heb opgedaan op het gebied van cultuurverschillen.
- Iedere cultuur brengt andere spelregels mee.
- Open nieuwsgierige houdingen naar andere culturen.

Houding naar thuistalen

- Het belang van de thuistaal voor de taalontwikkeling van een kind.
- Dat alle talen en dialecten welkom zijn! Laat kinderen hun thuistaal/talen benutten en delen ook op school.
- Meertaligheid is geen taalachterstand.
- Niet steeds focus op het aanleren van de Nederlandse taal (voor zowel kinderen als ouders) en meertaligheid als verrijking zien en kansen benutten.

Kennis

- De kennis die ik heb opgedaan.

- Informatie vanuit de deelsessie.
- De bewustwording van wat taalontwikkeling nu eigenlijk is en hoe je dat goed doet voor een meertalig kind.
- Het format, de filmpjes vanuit de training, en het werken met Thuis in Taal.
- Webinars bekijken, boek lezen.
- De punten die ik voor mezelf heb opgeschreven.

Praktische uitvoering en tips

- Hoe leuk en eenvoudig het is om buiten te wandelen en te leren.
- Dat taal overal is en dat je er altijd bewust mee bezig moet zijn.
- Dat taal op straat te vinden is en dat we de kinderen vragen wat ze zien, meer vanuit kind vertrekken
- Dat de ouder-kind-activiteiten die je ontwerpt niet te moeilijk moeten zijn.
- Tip boeken die meertalig zijn geschreven.
- De concrete tips en ideeën die ik heb gekregen.

Naar praktijk brengen

- Met mijn collega's in gesprek over hoe handen en voeten geven aan ambassadeurs onder ouders.
- Mijn collega's coachen op het gebied van taalongelijkheid en hoe we hier binnen onze organisatie mee om kunnen gaan.
- Zet in op interactie.
- De laagdrempelige aanpak.
- Casussen bespreken en vanuit het perspectief vanuit de ouder bekijken.

In Tabel 16 is te zien dat 3 op de 4 aanwezigen van het inspiratiefestival nuttig vonden voor het samenwerken met ouders. Slechts een aanwezige vond de deelname niet nuttig.

Tabel 16. In hoeverre is/was deelname aan het Inspiratiefestival onderdeel nuttig voor het samenwerken met ouders?

	Totaal	Werkt met Thuis in Taal	Werkt (nog) niet met Thuis in Taal
(Heel) nuttig	50	29	21
Neutraal	14	4	10
Niet nuttig	1	1	0
Geen antwoord	14	9	5

De respondenten gaven hierover de volgende toelichting:

Inspiratie

- Stimuleert om met enthousiasme door te gaan waar ik mee bezig ben.
- Mooi inspirerend moment met goede workshop.
- Het bevestigt zo duidelijk dat ik als trainer TinT een verschil kan maken: ik mag en kan professionals ondersteunen in het samenwerken met ouders aan taal.

Visieomslag

- Alles staat of valt met de visie op ouders.
- Ouders zijn de opvoeders, fijn om ze hierin te kunnen ondersteunen op basis van gelijkwaardigheid, nieuwsgierigheid en respect.
- Bewustwording + het gevoel dat we voor een gezamenlijke missie staan in de visieomslag.
- Ik vind alle informatie nuttig. Ondanks dat er niet veel nieuwe kennis gedeeld is, vind dat je er bewustwording mee creëert. En die bewustwording is heel belangrijk voor je eigen visie en handelen. Mooi ook om dit over te mogen en kunnen dragen aan mijn collega's.
- Het was wel een eye opener, onze gemeente wil met Thuis in Taal gaan werken, wij zijn erg enthousiast geworden!

Betere aansluiting met ouders en kinderen

- Omdat wij met Thuis in Taal gaan werken kunnen we hierdoor nog beter aansluiten bij de ouders.
- Het is goed om je steeds te realiseren dat je de kinderen beter kunt bereiken als je ouders betreft.
- Ik heb vooral ideeën opgedaan in relatie tot kinderen.

Samenwerking / uitwisseling tussen professionals

- Met veel inspiratie terug gekomen, kunnen verbinden met huidige partners en nieuwe mensen ontmoet.
- Voor mij vooral om te netwerken/uit te wisselen.
- Vooral de uitwisseling met andere professionals.
- Het is nuttig om andere mensen te treffen die met hetzelfde bezig zijn. Samen ergens aan werken geeft energie.
- Informatie doorgezet naar collega's (meertaligheid) sessie met Theo Hermsen.
- Buiten de leerzame workshop ook fijn kunnen netwerken.

Kennis

- Veel informatie opgedaan.
- Nieuwe inzicht gekregen. Mooi!
- De sfeer was hierin heel bepalend. Heb ook meer informatie opgedaan over de Master het Jonge kind, geeft nieuwe inzichten!
- Nuttige informatie, maar niet direct toepasbaar in mijn werk.

Naar de praktijk

- Inspiratie helpt om naar de eigen praktijk te kijken en het gesprek te voeren hoe toe te passen in die eigen praktijk.
- Ik ga nu met de toolkit uit de map aan de slag om te inventariseren welke thuistalen er binnen mijn klas zijn.
- Ik ga het inzetten.
- Op beleidsniveau is het ook nuttig. Belangrijk dat het onder de aandacht blijft met de activiteiten van GKA.

Verbeterpunten

- Ik heb niet veel nieuwe dingen gehoord op het festival
- Vanuit mijn eigen interesse had ik al veel gelezen, gehoord en meegekregen op andere congressen over taal. De opening met de muziek & spoken word en de deelsessie vond ik erg inspirerend, maar bij sommige andere onderdelen miste ik diepgang.
- Ik kan het nog niet direct toepassen. Zit andere manier van denken bij collega's en partners (scholen, Mondriaan enz) voor en dat kost tijd.
- Helaas weinig medewerkers van onze organisatie hebben deelgenomen.

Samenwerking met ouders gaat al goed

- Op mijn school gaat het werken met ouders eigenlijk al heel goed, gelukkig.
- In de kinderopvang wordt al veel gedaan omtrent de taalontwikkeling, ouderbetrokkenheid en samenwerken. Maar elke handvat is welkom
- Herhaling van hetgeen ik al eerder heb gehoord is zeker prettig het frist weer op en daardoor ga je weer met vernieuwde energie aan de slag.

Samenwerking met ouders nvt

- Ik werk met oudere kinderen, de winst is te behalen bij de jongere kinderen (peuters en kleuters), daar moet een basis gebouwd worden.
- Deelname innovatiekring: vooral gericht op veranderprocessen en borgen.

Opmerking, suggesties of vragen

Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre zij opmerkingen, suggesties of vragen hadden over de organisatie van het inspiratiefestival.

De respondenten gaven hier de volgende toelichting op.

Positief: inspiratie en interactie/ontmoeting

- Het was ontzettend goed georganiseerd, waardevolle inhoud, genoeg mogelijkheden voor interactie/ontmoeting/netwerken en inspiratie
- het was een gezellige, betrokken, informatieve en inspirerende bijeenkomst.
- Goed georganiseerd, bedankt!
- Ongelofelijk goed georganiseerd: inhoudelijke interessant programma, praktisch-organisatorisch vlekkeloos...
- Geweldig georganiseerd. Heel goed om mensen uit het hele land bij elkaar te brengen. Dit enthousiasmeert echt!!
- Goed geregeld en fijn om mijn netwerk uit te breiden
- Ik vond het hartstikke leuk en inspirerend! Dank jullie wel!
- Ik vind het een hele inspirerende middag, bedankt voor al jullie input, de lezingen en workshops die gegeven worden en het lekkere eten.
- Dank jullie wel voor de fijne middag!

Suggesties/Andere opmerkingen:

Over (meer) workshops

- Dat je meerdere workshops kan volgen. Ik had ze graag allemaal willen volgen. Vond het jammer dat ik er maar aan 1 kon deelnemen.
- Ik had graag twee workshops gevolgd. Dat was het meest inspirerende deel!
- Deelsessies van half uur zodat je 3 deelsessies kunt doen
- Ik heb door deelname aan de innovatiekring zelf niet deel kunnen nemen aan de andere sessies. Dit had ik wel graag gewild daar er interessante onderwerpen bij zaten.
- Ik vond het jammer dat je maar één workshop kon volgen en zou het leuk vinden om ook iets meer informatie over de werkwijze van thuis met taal te krijgen (bv bij de opening)
- Alles was interessant, jammer dat je maar aan één sessie kon deelnemen.

- Vooraf duidelijker aangeven dat je maar kunt kiezen uit 1 sessie. Nu was het mij niet duidelijk hoe lang de sessie zou duren. Fijn dat deze lang duurde en we inderdaad goed de diepte in konden.

Over inhoud en werkvorm

- Subtitel: Kinderen aan het woord... Ik heb eigenlijk geen kinderen gezien of gehoord.
- De gezamenlijke start mag wat mij betreft nog iets inhoudelijker. Verder vooral complimenten voor de organisatie!!
- De onderlinge uitwisseling bij de workshop van Martine kwam niet goed van de grond. Misschien een concretere werkvorm bedenken.
- Beter communicatie met managers.
- Misschien ook de organisatiernaam op de naamsticker? De kwaliteit van de sticker is goed.

Over locatie

- Inspiratiefestival meer regionaal maken en partners zoeken in de regio. Zou het festival de volgende keer meer in het midden van het land kunnen plaatsvinden. Door de locatie was ik de enige die kon komen vanuit mijn organisatie.
- geen plenaire bijeenkomst in een atrium met een glazen dak met meer dan 50 enthousiaste vrouwen (voornamelijk). Je kon jezelf niet verstaan(baar maken).

Organisatorisch: het buffet

- Hoogstens de buffetten iets uit elkaar plaatsen voor een snellere doorstroming.
- alleen organisatorisch: zorg voor een spreiding van mensen tijdens het buffet. De rij was nu zo lang dat ik, en een aantal met mij, weg gingen.
- De organisatie van het buffet was in 2023 handiger opgesteld dan in 2024. Dus mijn tip zou zijn zet het weer neer zoals in 2023.

- Dat laatste was voor mij wel alle twee de keren (2023 en 2024) wat lastiger. In 2023 was bijna al het eten op na mijn workshop en nu stond ik zo lang in de rij dat ik erg snel heb moeten eten en niet zo veel kon eten omdat mijn collega's weer weg wilden. Wat betreft dat laatste kan ik volgend jaar zelf langer blijven. Eten op twee verschillende plekken?
- Meer vuilnisbakken in het restaurant.

Bijlage 2

Output deelsessie Meertaligheid

Op het Inspiratiefestival van 2024 was een deelsessie *Thuis in Meertaligheid* geprogrammeerd.

Als reactie op de vraag: Wat neem je mee? schreven deelnemers de volgende reacties op post-its:

Nieuwe inzichten en inspiratie:

- Ruimte voor de thuistaal; tijd nodig om aan het idee te wennen en samen-werkingorganisaties mee te krijgen in het idee
- Zekerheid om met pm'ers in gesprek te gaan en de 'oude ideeën' te vervangen voor nieuwe inzichten
- Met pm'ers werken aan derelatie met ouders: ken de thuistaal, het gezin => Intake en thuisbezoek. Omarm alle talen. Laat 'hen' er zijn.
- Uitdragen dat elke taal gelijk is en er mag zijn
- Emoties die uit taal voortkomen, en wat je ouders en kinderen afneemt wanner ze niet in hun "eigen" taal mogen praten
- Omarm de taal van het hart!
- Dat de thuistaal betrekken niet moeilijk/groots hoeft te zijn
- ...op de peuter-... eigen taal... met elkaar :)
- Nieuwsgierig blijven naar thuistaal en gewoontes van ouders en kinderen; ouders laten voelen dat we gelijkwaardige gesprekspartners zijn; kijken of huisbezoeken invoeren mogelijk is

- Een huisbezoek zorgt er voor dat je daarna veel gesprekken niet meer hoeft te plannen en dat scheelt tijd (omdat je zoveel weet door het huisbezoek)
- Common underlying proficiency
- Voldaan!

Praktische veranderingen

- Meer verbinding leggen met de thuishalen
- Prentenboeken in meerdere talen
- Boeken in meer talen op de groep; pm-ers bewust maken hoe belangrijk meertaligheid is
- Mijn collega's coachen in het belang van de samenwerking met ouders
- International food day
- Beleid in de organisatie

